

Green Key

Miljömärkning för
anläggningar och restaurang

Lokala kriterier för Åland

BESÖKSANLÄGGNINGAR OCH ATTRAKTIONER

2016-2020

Välkommen!

Green Key är en miljömärkning som kan tilldelas anläggningar och restauranger.

Green Key startade i Danmark 1994 och är en del av miljöutbildningsparaplyet Foundation for Environmental Education. På Åland administrerar Ålands Natur & Miljö, Visit Åland och Ålands Näringsliv miljömärkningen.

Så här ansöker du

För att bli belönad med Green Key måste ett antal krav uppfyllas. Kraven är utformade som kriterier och dessa indelas i två kategorier; obligatoriska och *poängkriterier (P)*. De obligatoriska kriterierna ska vara uppfyllda när den första ansökan för certifiering lämnas in. För varje år som går ska anläggningen sedan uppfylla alla obligatoriska kriterier och ett visst antal poängkriterier.

År	Antal poängkriterier	Antal poängkriterier uppfyllda
1	2 kriterium	
2	5 kriterier	
3	7 kriterier	
4	10 kriterier	
5	13 kriterier	
6	16 kriterier	
7 +	19 kriterier	

Kontaktuppgifter till Green Key Åland

Kontaktperson: Emma Lundberg

Post- och besöksadress: Ålands Natur och Miljö, Simonsgränd, 22100 Mariehamn

Telefon: 0457 344 9901

Webbplats: <http://www.natur.ax/green-key-0>

E-post: emma@natur.ax

Kontaktuppgifter

Anläggningens namn	
Adress	
Postnummer	
Postort	
Telefon	
Webbadress	
E-post	
Namn, miljöansvarig	
Telefon, miljöansvarig	
E-post, miljöansvarig	
Namn, verksamhetsansvarig	
Telefon, verksamhetsansvarig	
E-post, verksamhetsansvarig	
Kort beskrivning av anläggningen (som presenteras på Green Keys hemsida)	
Antal besökare/år	
Antal anställda	

1.	MILJÖLEDNING		Ej relevant, orsak	Beskrivning
OBLIGATORISKA KRITERIER				
1.1	Anläggningen följer de internationella, nationella och lokala lagarna som rör anläggningens verksamhet. Anläggningen har kunskap om och håller sig uppdaterad kring lagarna om miljö, hälsa, säkerhet, arbetsförhållanden, tillgänglighet och kvalitet.	☐		Exempelvis: - Anläggningen är tillgänglig för människor med särskilda behov - Anläggningen strävar efter jämställdhet och jämlikhet vid rekrytering och tillsättande av ledande positioner inom företaget - Aktiviteter följer den standard som lagen kräver gällande kvalitet, hälsa och säkerhet - Kylar och kylsystem med CFC eller HCFC används inte - Värmerör är isolerade - Tobakslagen
1.2	Ledningen är involverad och har utsett en miljöansvarig från personalen. Den miljöansvariga fungerar som kontaktperson för Green Key.	☐		Fyll i under kontaktuppgifter.
1.3	Verksamheten har en hållbarhetspolicy som de presenterar i ansökan.	☐		Dokument bifogas i ansökan.
1.4	Verksamheten har framställt en handlingsplan med miljömål och jobbar aktivt för förbättring.	☐		Dokument bifogas i ansökan.
1.5	All dokumentation gällande Green Key finns i en mapp, elektronisk eller fysisk, som är fullständig och tillgänglig då kontrollanten besöker anläggningen.	☐		
1.6	Miljöansvarige ser årligen över Green Keys kriterier och ansvarar för att uppdatera miljöparmen vid behov.	☐		Miljöparmen är tillgänglig vid besök av kontrollant.
1.7	Anläggningen har ett aktivt samarbete med en eller flera regelbundna samarbetsparter/leverantörer.	☐		Anläggningen för dialog med samarbetsparten/leverantören om hållbarhetsarbete minst en gång per år.
1.8	Anläggningen säljer, byter eller ställer inte ut utrotningshotade växter och djur eller historiska och arkeologiska fynd, med undantag för lagliga och etiskt korrekta utställningar.	☐		
POÄNGKRITERIER				

1.9	(P). Anläggningen mäter sina utsläpp av ekologiska fotavtryck genom att använda sig av ett erkänt mätningssverktyg för beräkning av växthusgaser.	☐		Information om verktyget och mätningen sparas i miljöparmen. Exempel på verktyg: http://www.greenkey.global/online-hcmi/
1.10	(P). Anläggningen stöttar aktiviteter med hållbarhetsfokus, som samhällsutveckling, miljö, utbildning och hälsa.	☐		Anläggningen har stöttat följande aktiviteter:
1.11	(P). En handlingskodex för aktiviteter som ordnas i känsliga miljöer uppförs, i samarbete med sakkunniga i samhället.	☐		Handlingskodex:
1.12	(P). Material och inredning som inte längre används samlas in och doneras till välgörande ändamål. Donationerna görs med varsamhet för att försäkra att mottagaren kan gynnas av donationen en längre tid.	☐		
1.13	(P). Anläggningen har gjort ett National Commitment for Sustainable Development.	☐		Finns tillgängligt på: http://www.ym.fi/sv-FI/Miljo/Hallbar_utveckling Åtagande: https://commitment2050.fi/
2.	PERSONALMEDVERKAN		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
2.1	Verksamhetsledningen eller övrig ansvarig håller möten med personalen för att informera om och inspirera kring miljöarbetet.	☐		Protokoll från dessa möten sparas i miljöparmen.
2.2	Den miljöansvarige har möten med ledningen för att presentera verksamhetens utveckling på miljöområdet.	☐		Protokoll från dessa möten sparas i miljöparmen.
2.3	Den miljöansvarige och vid behov annan personal utbildas i miljö och hållbar utveckling (exempelvis genom att delta i Green Key:s kursverksamhet).	☐		Detta dokumenteras genom att:
2.4	Den miljöansvarige ser till att personalen är informerad om verksamhetens miljöarbete, samt att all personal kan informera gästerna om miljöarbetet.	☐		Ny personal informeras genom att:
	POÄNGKRITERIER			
2.5	(P). Användningen av miljövänliga transportsätt bland anställda uppmuntras.	☐		Skär på följande sätt:
2.6	(P). Ledningen uppmuntrar kreativ personal och miljöansvar. Detta sker exempelvis genom workshops, diskussioner, möjlighet för personalen att pröva sina idéer inom verksamheten och bejakande av initiativ.	☐		Valfri typ av dokumentation i miljöparmen.

3.	INFORMATION TILL GÄSTERNA		Ej relevant, orsak	Beskrivning
OBLIGATORISKA KRITERIER				
3.1	Green Key-dekalen och diplommet ska vara väl synlig för gästerna (efter första certifieringen).	☐		Foto.
3.2	De anställda kan informera gästerna om anläggningens miljöarbete. Gästerna uppmuntras att delta i miljöarbetet.	☐		Miljöarbete kommuniceras genom: Gästerna uppmuntras genom att:
3.3	Informationsmaterial om Green Key är synligt och lättillgängligt för gästerna på anläggningen.	☐		Informationsmaterial finns här:
3.4	Informationsmaterial om Green Key är synligt och lättillgängligt för gästerna på anläggningens webbsida och på sociala medier.	☐		Print screen från hemsida i miljöpärm.
3.5	Personalen i receptionen kan informera gästerna om miljömärkningen och uppdatera gäster om aktuella åtaganden kring verksamhetens miljöarbete.	☐		
3.6	Personalen i receptionen kan informera gästerna om den lokala kollektivtrafiken eller gång- och cykelalternativ.	☐		
3.7	Det finns tydlig information om sätt att spara vatten och energi för gäster och personal (till exempel tv, belysning och värme).	☐		Hur informeras gästerna? Dokument i miljöpärm.
POÄNGKRITERIER				
3.8	<i>(P). Verksamheten ger gästerna möjlighet att utvärdera hållbarhetsarbetet (exempelvis med ett frågeformulär)</i>	☐		<i>Dokument bifogas i miljöpärm.</i>
3.9	<i>(P). Anläggningen informerar gästerna om de gynnsamma effekterna av ett strukturerat miljöarbete (minskat avfall, lokal mat osv).</i>	☐		<i>Hur informeras gästerna?</i>
3.10	<i>(P). Anläggningen har haft en marknadsföringskampanj med miljöfokus.</i>	☐		<i>Spara material och definition av målgrupp i miljöpärm.</i>
3.11	<i>(P). Kommunikation om miljöaspekter är en del av företagets kommunikationsplan och olika målgrupper inkluderas.</i>	☐		<i>Spara i miljöpärm.</i>
3.12	<i>(P). Anläggningen har ett system för att belöna gästernas bidrag till miljöarbetet.</i>	☐		<i>Beskriv rutin/kampanj.</i>

4.	HÅLLBARA AKTIVITETER		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
4.1	Information om närliggande parker, naturaktiviteter och naturskyddsområden finns tillgängligt för gästerna.	☐		Denna typ av information finns: Kommunikation sker:
4.2	Anläggningen kan informera gästerna om det närmaste stället där man kan hyra eller låna cyklar.	☐		Närmaste stället är:
	POÄNGKRITERIER			
4.3	<i>(P). Anläggningen uppmuntrar gästerna att välja miljövänliga transportmedel.</i>	☐		<i>På följande sätt:</i>
4.4	<i>(P). Gästerna har möjlighet att låna eller hyra cyklar från anläggningen.</i>	☐		<i>Följande transportmedel hyrs/lånas ut:</i>
4.5	<i>(P). Anläggningen erbjuder sina gäster aktiviteter med fokus på hållbar utveckling i eller runt anläggningen på egen hand eller tillsammans med samarbetspart, för företagsgäster, vuxna, familjer, unga eller barn.</i>	☐		<i>Denna aktivitet erbjuds:</i>
4.6	<i>(P). Anläggningen uppmuntrar gästerna att agera miljövänligt på arbetet/i hemmet.</i>	☐		<i>Det sker på följande sätt:</i>
4.7	<i>(P). Anläggningen informerar gästerna om lokala naturskolor, vandringsleder och andra miljöfostrande aktiviteter.</i>	☐		<i>Exempel: Anläggningen informerar gästerna om allemansrätten. http://www.ym.fi/en-US/Latest_news/Publications/Brochures/Every_mans_right <i>Det sker på följande sätt:</i></i>
4.8	<i>(P). Anläggningen informerar sina gäster om var närmaste Blue Flag-strand eller annan strand med dokumenterad god vattenkvalitet finns.</i>	☐		<i>ÅMHM gör vattenprovtagning.</i>
5.	VATTEN		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
5.1	Den totala vattenförbrukningen registreras minst en gång i månaden.	☐		Vattnet läses av så här ofta: Dokument om vattenförbrukning sparas i miljöpärm.

5.2	Nyinköpta toaletter är vattensnåla (max sex liter per spolning).	☐		
5.3	Personalen åtgärdar droppande kranar och läckande toaletter.	☐		
5.4	Minst 75 % av kranarna har ett vattenflöde på mindre än åtta liter per minut.	☐		Vattenflödet är:
5.5	Urinoarer är snålspolande, sensorstyrda eller vattenfria.	☐		
5.6	Nyinköpta diskmaskiner är energisnåla och ändamålsenliga.	☐		
5.7	Intill diskmaskinen finns instruktioner på hur man sparar vatten och energi när man diskar.	☐		
5.8	Allt avloppsvatten måste renas enligt lokal lagstiftning.	☐		
	POÄNGKRITERIER			
5.9	<i>(P). Separata vattenmätare installeras på områden med hög förbrukning.</i>	☐		
5.10	<i>(P). Nyinköpta toaletter är av dubbelspolningstyp; 3/6 liter.</i>	☐		Antal nyinköpta toaletter:
5.11	<i>P). Vattenflödet från kranar i allmänna utrymmen är 6 liter per minut eller mindre.</i>	☐		Vattenflödet är:
5.12	<i>(P). Toaletter i allmänna utrymmen är vattensnåla (max 6 liter per spolning).</i>	☐		
5.13	<i>(P). Kranar i allmänna utrymmen är utrustade med sensor.</i>	☐		
5.14	<i>(P). Anläggningen installerar vattenfelsbrytare för att snabbt åtgärda läckage och underlätta felsökning.</i>	☐		
5.15	<i>(P). Anläggningen tar vara på värmen från använt varmvatten.</i>	☐		
5.16	<i>(P). Anläggningen ger konkret information om hur gästen kan spara vatten under vistelsen och vilka gynnsamma effekter minskad vattenanvändning har.</i>	☐		Informationen sker på följande sätt:
5.17	<i>(P). Anläggningen har en vattenstation där gäster kan fylla på sina vattenflaskor.</i>	☐		

6.	STÄDNING, TVÄTT OCH HYGIEN		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
6.1	Rengörings- och tvättmedel är miljömärkt.	☐		Produkterna är miljömärkta med: (Exempelvis med Svanen eller EU-blomman).
6.2	Anläggningen använder miljömärka medel för hand- och maskindisk samt för tvätt. Detta gäller även för köpta tjänster.	☐		Produkterna är miljömärkta med: (Exempelvis med Svanen eller EU-blomman).
6.3	Rengöringsmedel som innehåller klor används inte i den dagliga verksamheten utan enbart då det är nödvändigt av hygienskal eller enligt lag.	☐		
6.4	Toalett- och hushållspapper samt pappershanddukar är miljömärkta.	☐		Produkterna är miljömärkta med: (Exempelvis med svanen eller EU-blomman).
6.5	All tvål som ges åt gästerna är miljömärkt.	☐		
	POÄNGKRITERIER			
6.6	<i>(P). Mikrofiberdukar används vid städning för att spara på vatten och kemikalier.</i>	☐		
6.7	<i>(P). Anläggningen undviker doftspray och parfymerade medel i anslutning till tvätt och städning.</i>	☐		
6.8	<i>(P). Om engångshandskar krävs av hygienmässiga skäl, använd handskar av nitril, neopren eller polyuretan. Tunna engångshandskar av nitril rekommenderas ur miljö och hälsosynpunkt.</i>	☐		
7.	AVFALL		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
7.1	Anläggningen källsorterar i alla kategorier där återvinningsmöjligheter finns, åtminstone metall, glas, blandavfall, papper och komposterbart avfall.	☐		Följande kategorier av avfall sorteras:
7.2	Det källsorterade avfallet hämtas upp och hanteras enligt lagstiftning då det lämnar anläggningen. Om ingen möjlighet till detta finns, se 7.3.	☐		
7.3	Om inte sophämtning sker ska anläggningen se till att avfallet blir säkert transporterat till närmsta återvinningscentral.	☐		

7.4	Instruktioner för källsortering och hantering av avfall finns lättillgängliga, och är lätta att förstå, för personal och gäster.	☐		Instruktioner och källsorterings-anvisningar sparas i miljöpärmerna. Följande sorteringsmöjligheter erbjuds:
7.5	Engångsartiklar får endast användas vid poolområden, i träningsutrymmen eller vid utomhusarrangemang.	☐		Engångsartiklar används endast vid dessa tillfällen: Typ av engångsartiklar om de används:
7.6	Engångsartiklarna är gjorda av återvinningsbart eller biologiskt nedbrytbart material. Gästerna informeras om att engångsartiklarna är återvinningsbara och på evenemanget som artiklarna används finns tydligt utmärkta sorteringsmöjligheter.	☐		Gäller för evenemang med över 500 deltagare, då inte vanliga serveringskärl kan användas. Engångsartiklar sorteras som följande: Följande sorteringsmöjligheter erbjuds: Anläggningen försöker förenkla sorteringen för gästerna, genom att till exempel enbart använda sig av biologiskt nedbrytbara artiklar, och efter evenemanget följs rutinerna upp och utvärderas.
7.7	Farligt avfall (som batterier och kemikalier) bör förvaras i separata kärl och sedan lämnas till närmaste återvinningscentral. Transporten ska uppfylla lagstiftning.	☐		
7.8	Eventuella miljöfarliga flytande kemikalier måste förvaras och transporteras så att de inte kan läcka och skada miljön. Transport av kemikalierna dokumenteras enligt lag.	☐		
7.9	Alla toaletter har en papperskorg.	☐		
7.10	Tvål och schampo finns i utmatare för att minska användning av engångsartiklar.	☐		
7.11	Hela personalen har fått information och har kunskap om återvinning.	☐		
	POÄNGKRITERIER		Ej relevant, orsak	Beskrivning
7.12	<i>(P). Anläggningen registrerar mängden avfall månatligt och har en aktiv plan för att minska avfallet och/eller öka återanvändning i varje avfallskategori.</i>	☐		<i>Plan:</i>
7.13	<i>P). Gästerna har möjligheter att sortera avfallet.</i>	☐		<i>I avfallskategorier papper, glas, pantflaskor, batterier och kompost.</i>
7.14	<i>(P). Elektroniskt avfall återvinns.</i>	☐		

7.15	(P). Anläggningens textilier återvinns eller återanvänds.	☐		
7.16	(P). Engångsförpackningar för smör, grädde och dylikt används inte, eller är förpackade i återvinningsbart material.	☐		
7.17	(P). Anläggningen har ett avtal för hämtning av förpackningar och om möjligt även andra emballage. I samarbete med leverantören hittar anläggningen ett system för att återanvända förpackningar och emballage i den utsträckning som det är möjligt.	☐		
7.18	(P). Om anläggningen använder engångsartiklar som stop, tallrikar eller bestick måste de vara av biologiskt nedbrytbart material.	☐		
7.19	(P). Inga engångsartiklar används.	☐		
7.20	(P). Anläggningen använder inte påsar i sopkorgarna.	☐		
7.21	(P). Komposterbart avfall komposteras eller transporteras till en anläggning för biogas.	☐		
8.	ENERGI		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
8.1	Energiförbrukningen registreras minst en gång i månaden.	☐		Dokument om energiförbrukning sparas i miljöparmen.
8.2	System för justering av värme och luftkonditionering ska användas enligt säsong.	☐		Beskriv rutin:
8.3	Minst 75 % av glödlamporna är av lågenergityp. Övriga ljuskällor byts ut när möjligt.	☐		Andel lågenergilampor är:
8.4	Fettfilter i kökets ventilation rengörs minst en gång per år.	☐		Ange frekvens:
8.5	Om värmepumpar eller värmeväxlare finns kontrolleras de minst en gång per år och nödvändiga reparationer och rengöring utförs så att systemen är så energieffektiva som möjligt.	☐		Ytorna på ventilationsanläggningens värmeväxlare ska rengöras regelbundet. Ange frekvens:
8.6	Ventilationssystemen kontrolleras minst en gång per år och nödvändiga reparationer utförs så att systemen är så energieffektiva som möjligt.	☐		Ange frekvens:
8.7	Kyl, frys, och andra utrymmen för kall- och varmförvaring har intakta tätningslister.	☐		Kontrollerades senast:
8.8	All nyinköpt elektronisk utrustning är energieffektiv.	☐		Följande inköp har gjorts det senaste året: Energiförbrukning:

8.9	Det finns nedskrivna rutiner för hur elektrisk utrustning, som TV-apparater och kylskåp, stängs av när anläggningen inte är öppen.	☐		Beskriv rutin:
8.10	Anläggningen har en fastslagen standardtemperatur.	☐		Temperaturen är:
8.11	Möjligheterna att använda sig av förnyelsebar energi undersöks årligen. Då det finns möjlighet att byta energileverantör och bytet är ändamålsenligt ur kostnadssynpunkt väljer anläggningen en energileverantör som levererar förnyelsebar energi.	☐		Undersöktes senast:
	POÄNGKRITERIER			
8.12	<i>(P). Minst vart femte år görs en översikt av energigångningen med hjälp av en rådgivare.</i>	☐		
8.13	<i>(P). Anläggningen använder minst 50 % förnyelsebar energi.</i>	☐		
8.14	<i>(P). Anläggningen använder 100 % förnyelsebar energi.</i>	☐		
8.15	<i>(P). Anläggningen använder 100 % förnyelsebar energi och denna är hållbart producerad (är miljöcertifierad eller möter miljöcertifieringskriterier)</i>	☐		
8.16	<i>(P). Separata elmätare installeras på för elförbrukningen strategiskt viktiga platser.</i>	☐		Elmätare har installerats på följande platser:
8.17	<i>(P). Alla fönster på anläggningar som används året runt har lämplig isolering för det kalla klimatet.</i>	☐		Typ av isolering/fönster: (Exempel: Treglasfönster)
8.18	<i>(P). Anläggningens fönster har selektiv spegling för att förbättra energieffektiviteten.</i>	☐		
8.19	<i>(P). Anläggningen tillämpar högre krav än de nationella minimikraven gällande isolering vid nybyggnation och renovering.</i>	☐		
8.20	<i>(P). Värmeväxlare installeras för att ta hand om överskottsvärme från kylskåp, ventilationssystem etc.</i>	☐		
8.21	<i>(P). Anläggningen använder sig av förnyelsebar energi till värme (inte torv).</i>	☐		
8.22	<i>(P). Anläggningen använder sig av fjärrvärme om den till minst 75 % består av förnyelsebara energikällor (inte torv).</i>	☐		
8.23	<i>(P). Anläggningen producerar och använder förnyelsebar energi.</i>	☐		Typ av energi:
8.24	<i>(P). Anläggningen har tagit ställning för det nationella energisparkontraktet för turism- och servicesektorn.</i>	☐		Inkluderar årlig rapportering och ett allmänt mål att minska energikonsumtionen med 7,9 % till år 2025 (från 2017).

8.25	(P). Anläggningen intygar att energieffektiv apparatur genomgående används på anläggningen (köket, konferensavdelningen osv).	☐		
8.26	(P). Ventilationsanläggningen har en energioptimerad fläkt och en energibesparande motor.	☐		
8.27	(P). Luftkonditionering och värme stängs automatiskt av då fönstren öppnas.	☐		
8.28	(P). Rörelsedetektorer installeras i korridorer så att belysningen energieffektiviseras.	☐		
8.29	(P). Automatiska system installeras i de allmänna utrymmena för att använda belysningen så energieffektivt som möjligt.	☐		
8.30	(P). Anläggningen använder sig enbart av LED-lampor.	☐		
8.31	(P). Belysningen utomhus minimeras och/eller styrs genom automatisk sensor.	☐		
8.32	(P). Utomhusbelysning som står på hela nätterna av säkerhetsskäl är LED-belysning.	☐		Orsak till behov av utomhusbelysning på nätterna:
8.33	(P). Spiskåpor är utrustade med infraröd fläktkontroll för energioptimering.	☐		
8.34	(P). Spisar och ugnar i köket värms upp utgående från behov.	☐		
8.35	(P). Varuautomater och kaffeautomater är avstängda under perioder som de inte är i användning.	☐		Beskriv rutin:
8.36	(P). Datorer, skrivare och kopieringsapparater är inställda på energisparläge och stängs av automatiskt.	☐		
8.37	(P). Nyinköpta datorer, skrivare, kopieringsmaskiner och annan elektronisk utrustning är miljömärkta eller producerade av ett företag med ett miljöledningssystem.	☐		Nyinköpta varor:
8.38	(P). Anläggningen har en laddstation för elbilar.	☐		
8.39	(P). Anläggningen har ett samarbete med en biluthyrning som erbjuder elbilar eller ett taxibolag som kör med elbilar.	☐		Följande typ av samarbete har ingåtts:
8.40	(P). Minst 50% av anläggningens bilar är elbilar, hybrider eller drivs med biogas.	☐		Andelen bilar:
8.41	(P). Anläggningen erbjuder information om förnyelsebar energi eller ny teknologi som kan relateras till förnyelsebar energi för gästerna och på det sättet ökar gästens kunskap.	☐		Typ av information:

9.	LIVSMEDEL		Ej relevant, orsak	Beskrivning
OBLIGATORISKA KRITERIER				
9.1	När det är möjligt köper verksamheten ekologiskt märkt mat och dryck och fokuserar på att köpa in lokalproducerade produkter.	☐		Följande ekologiska och/eller lokalproducerade livsmedel serveras: (Minst 5 livsmedel). Dokument sparas i miljöparmen.
9.2	Andelen av inköpta miljömärkta eller lokalproducerade matvaror ska vara på samma nivå eller öka varje år. Om inte detta sker måste anledningen till detta kommuniceras till Green Key Åland.	☐		Uppföljning i miljöparmen.
9.3	I verksamheten finns minst ett vegetariskt alternativ tillgängligt.	☐		
9.4	Verksamheten har ett system för att kommunicera vilka produkter som är ekologiska, lokala, rättvisemärkta eller miljömärkta genom buffékort eller på menyn.	☐		
POÄNGKRITERIER				
			Ej relevant, orsak	Beskrivning
9.5	<i>(P). Fisk och skaldjur serveras kommer från hållbara bestånd.</i>	☐		<i>Är inte fiskade genom speciellt miljöbelastande metoder (exempelvis genom bottentrålning). Ni serverar exempelvis lokal fisk från hållbara bestånd, utgår från WWF:s fiskeguide och/eller serverar MSC-märkt fisk. Vi har tagit följande åtgärder för att försäkra oss om att fisken är från hållbara bestånd:</i>
9.6	<i>(P). I verksamheten serveras frukt och grönsaker med den nordiska säsongen som utgångspunkt.</i>	☐		<i>Exempel på säsongsbetonade livsmedel som serveras: Dokument sparas i miljöparmen.</i>
9.7	<i>(P). Verksamheten minskar aktivt användningen av nötkött.</i>	☐		<i>I första hand minskas användningen av nötkött från boskap som inte är frigående (sommartid) och som inte utfodras med lokalt foder (vintertid).</i>
9.8	<i>(P). Verksamheten registrerar mängden matsvinn och tar initiativ för att minska mängden. Alla i verksamheten är bekanta med initiativen.</i>	☐		<i>Mängd matsvinn: Följande åtgärder tillämpas:</i>

9.9	(P). Verksamheten informerar om lokal mat och lokala livsmedelsproducenter.	☐		Informationen sker på följande sätt:
9.10	(P). Verksamheten lyfter fram vegetarisk kost under en dag varje år (till exempel World Vegetarian Day 1.10).	☐		
9.11	(P). Ett veganskt alternativ finns tillgängligt.	☐		Också veganska mjölkalternativ.
9.12	(P). Anläggningen erbjuder kranvatten framför flaskvatten i restaurang och konferens.	☐		
10.	INOMHUSMILJÖ		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKT KRITERIUM			
10.1	När verksamheten gör omfattande ändringar inomhus (ombyggnad, renovering, byte av inredning osv.) tas största möjliga hänsyn till miljövänligt material samt inomhusklimat.	☐		
	POÄNGKRITERIUM			
10.2	(P). Verksamheten har en personalpolicy vad gäller rökning under arbetstid.	☐		Policy:
11.	TRÄDGÅRD, PARKER OCH PARKERINGSOMRÅDEN		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
11.1	Kemiska bekämpningsmedel och gödsel får endast användas om det inte finns någon ekologisk eller naturlig motsvarighet.	☐		Verksamheten använder:
11.2	Nyligen inköpta gräsklippare ska vara elektriska, använda blyfri bensen, ha katalysator, ha en miljömärkning eller vara manuellt drivna.	☐		
11.3	Blommor och trädgården skall vattnas tidig morgon eller efter solnedgången, gärna med droppbevattning.	☐		Verksamheten bevattnar:
	POÄNGKRITERIER			
11.4	(P). Trädgårdsavfall komposteras.	☐		
11.5	(P). Regnvatten samlas och används för bevattning av blommor och trädgård.	☐		

11.6	(P). När nya grönområden planteras föredras inhemska eller endemiska arter.	☐		
11.7	(P). Snöslungor är av en typ med låga utsläpp.	☐		
11.8	(P). Uttag för motorvärmare har timer.	☐		
11.9	(P). Anläggningar som värmer gångvägar på vintern (för att hålla dom rena och torra) gör detta genom återanvändning av gråvatten.	☐		
11.10	(P). Oljan som används i trädgårdsutrustning är biologiskt nedbrytbar.	☐		
11.11	(P). Ifall anläggningen använder sig av snöskoter är denna fyrcylindrig eller har en elmotor.	☐		
11.12	(P). Anläggningen diskuterar miljöarbete med sina samarbetspartners inom transport, buss, tjänsteleverantörer av upplevelser använder sig av fordon osv minst en gång per år.	☐		Följande samarbetspartners har diskussioner förts med:
12.	ADMINISTRATION		Ej relevant, orsak	Beskrivning
	OBLIGATORISKA KRITERIER			
12.1	Andra näringsidkare som har sina verksamheter belägna i anläggningens lokaler informeras om anläggningens Green Key märkning och miljöarbete samt uppmuntras att driva sina verksamheter i enlighet med Green Key-andan.	☐		Följande verksamheter finns i anläggningens lokaler:
12.2	Verksamhetens papper för kopiering och övrigt förbrukningsmaterial (som broschyrer och annat tryckt material) har en miljömärkning eller är producerade av ett företag med ett miljöledningssystem.	☐		Produkterna är miljömärkta med: (Exempelvis med svanen eller EU-blomman). Företaget arbetar med följande miljöledningssystem:
12.3	Anläggningen informerar leverantörer om sina miljöåtaganden och uppmuntrar leverantörer att följa grunderna i Green Key-kriterierna.	☐		Följande samarbetspartners har informerats:
	POÄNGKRITERIER			
12.4	(P). Anläggningen tar initiativ för att minska pappersanvändningen i kontor och mötesrum.	☐		Följande initiativ är tagits:
12.5	(P). Anläggningen informerar alla evenemangs- och servicepartners om sitt miljöarbete och uppmuntrar parterna att inkludera dessa principer i sitt eget arbete och de tjänster som erbjuds till anläggningen och anläggningens gäster.	☐		Följande samarbetspartners har informerats:

12.6	<i>(P). Anläggningen försäkras sig om att leverantörerna är miljömärkta, har en miljöpolicy och/eller på andra sätt gynnar hållbar utveckling.</i>	☐		<i>Det har skett på följande sätt:</i>
12.7	<i>(P). Anläggningen köper produkter (både för egen användning och för återförsäljning) från lokala entreprenörer: 75 % av anskaffningarna är lokala produkter och lokalt hantverk. Alternativt kan anläggningen erbjuda lokala producenter och hantverkare att sälja sina produkter direkt till gästerna, då produkterna förmedlar hållbarhetstänk genom att framhålla områdets natur, kultur och historia.</i>	☐		<i>Följande produkter har köpts in: Från följande leverantörer:</i>
12.8	<i>(P). Sällanköpsvaror har en miljömärkning eller är producerat av ett företag med ett miljöledningssystem.</i>	☐		<i>Följande produkter har köpts in: Från följande leverantörer:</i>
12.9	<i>(P). Inköpen av engångsprodukter mäts, följs upp och anläggningen försöker aktivt att minska användningen och inköpen av dessa.</i>	☐		<i>Följande åtgärder har tagits för att minska användningen:</i>
12.10	<i>(P). Anläggningen har under det senaste året köpt återanvända möbler.</i>	☐		
12.11	<i>(P). Anläggningen har under det senaste året återanvänt/reparerat/upcyclat möbler istället för att köpa nya.</i>	☐		

Avtal mellan ansökande anläggning och Green Key Åland

I samband med den årliga ansökan ska den ansökande anläggningen samt Green Key Åland underteckna det här avtalet. Den här versionen av avtalet ersätter eventuella tidigare versioner.

Tillgänglig information om Green Key

- Den ansökande anläggningen bekräftar att den har haft tillgång till, tagit del av samt förstått Green Key-kriterierna samt tillhörande handbok.
- Den ansökande anläggningen bekräftar att den har haft tillgång till, tagit del av samt förstått information om ansökningsprocessen för Green Key-certifiering.
- Den ansökande anläggningen bekräftar att den har haft tillgång till, tagit del av samt förstått informationen om avgifterna för Green Key för den aktuella perioden.

Alla aktuella dokument för Green Key Åland finns på <https://www.natur.ax/green-key-0>. Motsvarande dokument för Green Key International finns på <http://www.greenkey.global>.

Den ansökande anläggningens ansvar

- Den ansökande anläggningen intygar att information som lämnas i samband med ansökan är riktig samt att anläggningen kommer att betala avgiften för certifiering.
- Den ansökande anläggningen tillåter ett planerat kontrollbesök av Green Key samt tillhandahålla all nödvändig information inför besöket.
- Den ansökande anläggningen godkänner oanmälda kontrollbesök av Green Key.
- Den ansökande anläggningen försäkrar att man kommer att följa Green Key-kriterierna under certifieringsperioden.
- Den ansökande anläggningen försäkrar att man kommer att meddela den programansvariga om eventuella förändringar som påverkar Green Key-certifieringen inom tio dagar.
- Den ansökande anläggningen försäkrar att den kommer att samla in och informera Green Key om eventuella klagomål i förhållande till Green Key.
- Den ansökande anläggningen försäkrar att den kommer att informera Green Key Åland ifall anläggningens kontaktperson byts eller kontaktuppgifterna ändras. Anläggningen bör meddela Green Key om detta inom 30 dagar efter att det har inträffat.
- Den ansökande anläggningen kan bestämma att avsluta sin Green Key-certifiering när som helst under perioden. Den programansvarige bör dock informeras om detta skriftligen åtminstone 30 dagar på förhand. Avgifterna för den återstående perioden återbetalas inte.

- Om den ansökande anläggningen väljer att avsluta sin certifiering ska alla referenser till Green Key tas bort.

Green Keys ansvar

- Green Key kommer att genomföra en effektiv och oberoende behandling av ansökan.
- Green Key kommer att informera om eventuella förändringar i Green Keys kriterier eller handböcker. Även annan relevant information kommer att skickas till den ansökande anläggningen.
- Ansökningarna behandlas konfidentiellt. Det är även konfidentiellt vilka anläggningar som har ansökt om certifiering.
- Green Key samlar kontaktuppgifterna till de certifierade anläggningarna. Den ansökande anläggningen kan när som helst få information om vilka kontaktuppgifter Green Key har till den aktuella anläggningen. Kontaktuppgifterna används endast för att informera om Green Key programmet. Två år efter att en anläggning inte längre är certifierad raderas dessa kontaktuppgifter.
- Green Key informerar om de certifierade anläggningarna både på sin lokala och sin nationella hemsida. Informationen skickas även till Green Keys samarbetspartners.
- Green Key publicerar inte någon känslig information om enskilda anläggningar utan tillåtelse från den berörda anläggningen.
- Green Key har rätt att avbryta certifieringen ifall anläggningen inte följer Green Keys kriterier.

Undertecknande av avtalet

Den ansökande anläggningen

Anläggningens namn: _____
Verksamhetsansvarig: _____
Undertecknare: _____
E-mailadress: _____
Ort och datum: _____
Underskrift: _____

Green Key Åland

Undertecknare: _____
E-mailadress: _____
Ort och datum: _____
Underskrift: _____